

ЗА ХОРАТА

Ноември • 2011 • Година VI

3,95 лв.

Свилена и Никола

Къде живее щастието?

Михаил Вешим

за английските и други съседи

Ондарибия

Сиеста във военно положение

От Русия с любов

**Разказвачи
на истории**
Съглашение с
древността

**Проф.
Филип Куманов**
В търсене на
обичайните
заподозрени

Живот на село

Това е откъс от списанието.

Цялото списание може да намерите в Библио.бг

www.biblio.bg

Изписано с малки букви

Кой би искал да живее там? Кой би искал да се събужда на място, чието име е изписано на картата с най-ситния шрифт. Дори в някои пътеводители е отбелязано с цифра, бездушна и остра, като самото място, свито в ъгъла, където пътят повече свършва, отколкото започва. Малко, заоблено петънце, килнато настрана като стряхата на една от последните къщи, струпани

около някогашния шумен мегдан. Единственото, което се променя тук, са лицата на хората, стават все по-набраздени, все по-безразлични и отпуснати. Точно като лицата на къщите, от които излизат рано в зори, за да се приберат по тъмно и така до следващия ден. Поклатих глава, сякаш да потвърдя собствените си мисли. После преместих следващата страница в тефтера и записах със също толкова разкривени и уморени букви: *Изглежда, и днес църквата няма да отвори, макар че денят е добър за ново начало. Дори сънената кукувица се обади от кривите клони на крушата, но тя пък какво разбира от новости.*

Дано денят се окаже по-добър от вчерашния, отново си помислих и ухапах края на писалката, макар че по тия земи никога не се знае. Тук дъждовете и смъртта идват без покана, без предупреждение, водени по някакво своенравно разписание. Като казвам тук, имам предвид селото, чието име е изписано с дребни букви. След него, разбира се, животът продължава и светът все така се върти около себе си, а понякога и около хората, но тук при крайъгълния камък бележеш началото и края, животът свършваше или поне намеренията му бяха такива. И както става с дългите имена на малките, най-незабележими места, те не се изписваха винаги, защото така току-виж закрили и всички останали. Няма място за тях, а и на всичкото отгоре те могат възмутително да закрият съседите си върху картата. Всъщност хората, останали да чакат неидващото ново начало, никак не се интересуваха за името или цифрата, поставени върху им. Те само искаха да дочакат изгрева, за да са сигурни, че е дошло време за ставане, а после по цял ден да поглеждат нагоре, за да не изпуснат последните лъчи, слагачи край на още един ден. А за мястото на картата, все някога ще стигнат и до него, то мястото никога не стига – нито на картите, нито на земята. Само в мислите на хората от селото животът започваше и свършваше като за всички останали.

Е. Таджева

ЗА **ХОРАТА**

www.zahorata.com

ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Елеонора Гаджева-Бонева

РЕДАКТОР
Деница Езекиева

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН
Десислав Аспарухов
Теодор Манолов

АВТОРИ
Анастасия Манлихер, Вихра Василева,
Владимир Стоичков, Галина Кубратова,
Енрике Санчо, Дяна Китева, Зора
Нейкова, Ивайло Харалампиев,
Мария Пумпалова, Марта Пейчева,
Милена Джарова, Мохамед Халаф,
Нели Муртова, Нина Божидарова, Оля
Стоянова, Солегад Мора, Цвеме
Ангелова, Цветана Кръстева

ФОТОГРАФИ
Александър Атанасов,
Ангел Цветанов, Антоан Божинов,
Борислав Толев, Емилия Маслинкова,
Живко Джаков, Любомир Сергеев, Нели
Гаврилова, Петя Чолакова, Радич Банев,
Светослав Куцаров

РЕДАКЦИОНЕН ДИРЕКТОР
Свилена Вранцова

ИЗДАВА
Стандарт Нюз ЕАД

ПРЕДПЕЧАТ
Grain Advertising Ltd.

ПЕЧАТ
Алианс принт

РЕКЛАМА
Grain Advertising; Милена Петрова
гр. София, ул. Лега 1, ет. 5
тел: 935-69-44
grain_advertising@dir.bg

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА
гр. София 1000, ул. Лега 1, ет. 5
тел: 935-69-93

E-MAIL:
contact@zahorata.com

Списание За ХОРАТА се издава от Стандарт Нюз ЕАД. Всички права са запазени. Никаква част от това издание не може да бъде репродуцирана без изричното писмено разрешение на издателя.

ISSN 1314-3239
3,95 лв.

Селото и хората

Село, село, пусто село, откак се е заселило, все в тоя дълбок дол лежи. Отвред голи сипеи го обграждат и небето му е мъничко, мъничко, колкото едно фередже. Цял ден дреме под дебалата сянка на южния рид, а вечер, покаже ли се луната, свирнат вихри, пиан се провикне, лавнат псета, дорде я прогонят. Къщурките му криви, изкъртени, са наклекали по брега на реката. Тук-там от прозорците им наднича бледо мушкато в саксии от счупени стомни, но няма къде да се огледат, защото реката отдавна е пресъхнала.

Откъс от разказа *Село*,
Избрани разкази от Чудомир.

ТОЛКОВА БЛИЗКО

Толкова близко е село Марково равнище до София, а тишината и спокойствието се усещат с всички сетива. Целогодишно в него живеят не повече от 10 души. Дядо Борчо живее със съпругата си и своето куче.

Хора

От Елеонора Гаджева
Светослав Куцаров, снимки

Свилена Рачева, Никола
Миладинов и Алек

Колко е важно да бъдеш щастлив

КЪДЕ ЖИВЕЕ ЩАСТИЕТО
И ИМА ЛИ КАРТА С НАЧЕРТАН МАРШРУТ ДО МЯСТОТО?

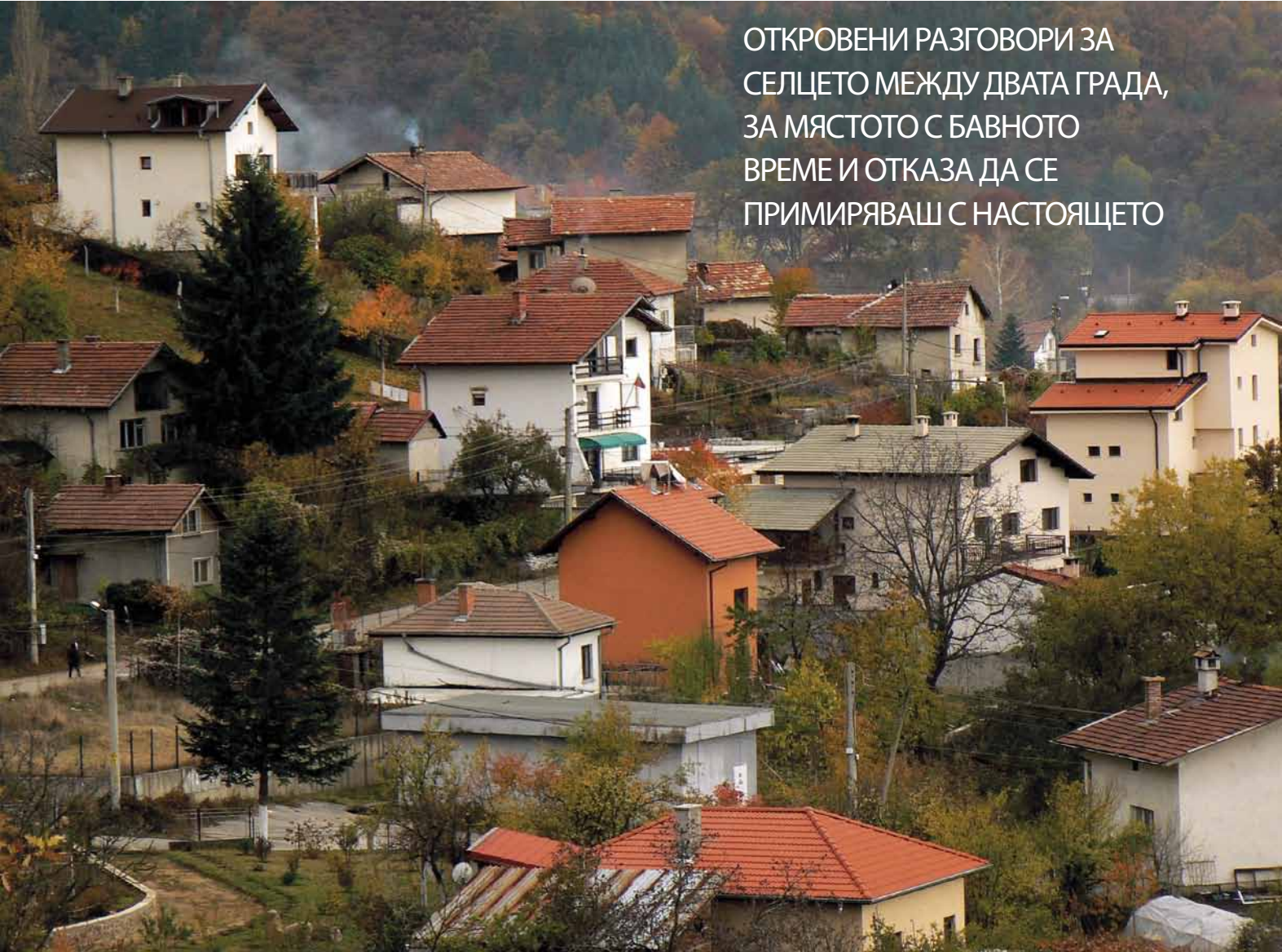
Когато започвам да пиша, си мисля какви са поукама и смисълът от конкретен текст? Сега искам да напиша история с толкова много изводи, че се притеснявам да не звучи поучително или нереално, та чак утопично. Но пък след срещата ми със Свилена и Никола ме завладя такава лекота и оптимизъм, че ми се искаше да се кача на някой връх и оттам да извикам: „Искам само напръстник щастие от това, което излъчват тези хора...“.

Моментът, в който си готов за поукуите Събота, някъде близо до Павел баня, на прага, където лятото посреща есента, на сладко от праскови и домашно изпечени курабийки. Седя в дървена беседка, край малко езерце и подреждам въпросите си в съпровод от крякане на жабки. Куп въпроси и почти толкова отговори, и един извод на преден план – никога не си сигурен, когато започнеш да правиш нещо, как ще приключи, но пък ако не опиташ, никога няма да разбереш.

Малка, странна къща в полето край Павел баня. Свилена ни посреща с прибрана в кърпа коса, широки панталони и ръце изцапани с домати: „Добре дошли, правя лютеница. Седнете и ме изчакайте!“ Няколко дружелюбни кучета ни съпровождат парадно до мястото, а после се отклоняват в посока на конюшната. Приятното ромолене на водата и жуженето на различни буболечки придават лежерно очарование на пасторалната мекота. Продължавам да разглеждам нетипично изглеждащата къща пред мен. „Тази къща беше планирана като конюшна – сякаш отгатва мислите ми Никола, който междувремето се е върнал от града. – Това трябваше да е кръгла конюшна, със закрит манеж и училище по езда, започнахме да го строим като част от голям инвестиционен проект, но във времето инвеститорът не успя да се справи и се наложи да го довършвам сам. Първоначално живеехме в каравана и реших, че не е честно ние в каравана, а конете да си имат кръгла конюшна, и така се превърна в наш дом. От другата страна на река Тунджа, в местността Кара дере, имаме 60 дка обработваема земя, зеленчуко-

ЖИВОТ НА СЕЛО

ОТКРОВЕНИ РАЗГОВОРИ ЗА
СЕЛЦЕТО МЕЖДУ ДВАТА ГРАДА,
ЗА МЯСТОТО С БАВНОТО
ВРЕМЕ И ОТКАЗА ДА СЕ
ПРИМИРЯВАШ С НАСТОЯЩЕТО

След отбивката от магистралата пътят се променя – превръща се в асфалтов пачуърк, крѝпка до крѝпка, напаснати по цвят – по-тъмните, подредени до по-светлите, за да има контраст, някои зеленѝят, други сивѝят, с по-гърава текстура, с по-гладка. Колата леко подрусва, но меко, точно както ако прокараш глан по съшития от парчета юрган – хем отчиташ неравностите, хем ти е някак уютно. Сякаш еѝ сега ще се завиеш с него и времето ще потече по-бавно.

Всъщност, откакто сме завили по малкия път, времето тече по-бавно. Не е заради намалената скорост, може би е заради листата от крайпътните дървета, които треперят в оранжево и жълто, все още толкова многобройни, че разсейват погледа ми. И не защото е есен, не защото е хладно и първата ми мисъл е да се омотая още по-плътно в шала си... не и защото времето така предразполага към дълги поредици горещи чайове с ром в приятна компания. А заради завладяващо силното усещане, че - и в пряк, и в преносен смисъл - си слязъл от магистралата и си се спуснал в нормалния живот.

Но и малките улички, покрити със сиви асфалтови кръпки и жълти есенни листа, и магистралите - с цялата им нервност и инфарктно бързане, съществуват едновременно в живота ни, колкото и да не ни се вярва понякога. Няколко часа по-късно ще осъзная, че времето наистина е започнало да тече по-бавно.

Владимир Германов,
Катя и бай Кольо

Мястото с бавното време е Рударци - странна демаркационна зона между София и Перник - два града, чиито жители все се недолюбват. Поне с такива впечатления съм останала - вицовете и в двете посоки са много, уж с мек хумор, ама неприятничък. Тук обаче не се чува нищо лошо нито за софиянци, нито за перничани. Говори се за „града“, хората, както се е видяло, могат да бъдат променени - важно е мястото. Примирieto е сключено неизвестно кога и се спазва вече не по силата на някаква договореност, а по убеждение. Перник е по-близкият град, градът с почовешки измерения, оттам идват линейките на Бърза помощ, ако - не дай, Боже! - на някого му се наложи, дотам се прескача, ако се търси добре заредена аптека, мнозина от селото работят там, а ако трябва да вярвам на леля ми, някои нейни доста елегантни тоалети са купени не от софийските бутици, а от пернишките. София е по-далечна и определено по-нежелана.

Моята връзка с Рударци започна преди около

Неравноделни РИТМИ

Въображаемата повърхност около черните дупки, наречена от космолозите „хоризонт на събитията“, определя границата на завръщане, след която никое тяло не би успяло да избяга от гравитационното привличане. Възможностите са измерими. Физиците го казват. Когато се образува нова черна дупка, цялата минала история на този къс от всемира изчезва. Докато люшкането в избора кога, къде и защо да избереш голямото или малкото – град или село, не подлежи на измерване. Планетарната посока на движение, засечена днес, е обрасла с много уговорки. С илюзии, смелост и съмнения...

Пътищата

Гледах по телевизията четири жени от изчезващо село – стоят на пейка пред къщите, мижат на ранното пролетно слънце. Тук се преброявали след всяка зима – живи са всички и се радват на топлината на голямото светило. Казват, че им е доволно добре. Вярваш им. За родени и останали по своите си места мярката за достатъчност е наистина скромна. Буди завист, бяла, дето ти отваря вратичка да се измъкнеш отрезвен от времения си захлас.

Хубаво е, че напоследък документираните срещи с „малкия човек“ намериха местенце в медиите. Но обикновено паролата за достъпна радост се поднася с преувеличен тремор в гласа, с противопоставяне на величините – незнани (т.е. обикновени) хора със скромни радости. Заигравките със смирените, скромните възрастни хора като че ли целят да накажат онзи, който иска повече, отколкото му трябва, за да постигне мир със себе си. Или за да го назидаят, че има неимоверна власт да бъде доволен от дните си. Едва ли някой

вярва, че най-добрият път към това – да ти бъде „доволно“, е да ситниш в неравноделния ритъм на кореняка от село. Понякога думичките в розовия разказ на тв риалитата участват в това недо-разумение. Пътищата към мира със себе си са наистина неведоми. Затова и трудни...

Мисионери

За самовнеслия се (най-често чужденец или щъкащ по света нашенец) мисионер с кауза – да работи за спасяване на хубавото старо в чезнешното село, очарованието е неизбежно: въздухът е чист, храната също, звездите са големи, а пороят от падащите не е замъглен от смога на града, малцината хора са спокойни и прощаващи чуждостта... В този ареал шансовете за смелчаците, включили се в „бавни“ проекти за достъпно щастие, са много по-големи. Когато си млад номад и обичаш екстремните самопроверки, можеш да издържиш всички несгоди на битуването и несвойствения труд. Така разменят взаимни ползи

Пирустия и паламарка

ДЪРВЕНО

Ще откриеш сърп, ръкойка и бъклица в почти всяка стара българска къща. Ръкойката, наричана и паламарка, е дървената ръкавица, слагана на трите последни пръста на лявата ръка на жътваря. Можеш лесно да върнеш жизнеността на бабината ръкойка и сърп. Използвай кит за дърво. Продуктът, създаден на базата на естествени влакна, е лесен за моделиране и се предлага в различни варианти на дървесен цвят. С него можеш да запълниш липсващи части по всякакъв вид дърво. След като стегне, следва шлайфане, лакиране и боядисване по твой избор.

*Ръкойка и сърп за
жътва и бъклица*

МЕДНО

Калайдисване на семейните медни съдове е възможно в домашни условия. Ето как: съдът се почиства с остър предмет и пястк до показване на медта или лъскав слой калай, следва търкане на повърхността с парцал, натопен в солна киселина. Съдът се слага на газов котлон или пирустия*. Напръсквай с ръка нишагър и веднага след него посипи стърготини от калай, които се разнасят с естествен памук. Не забравяй да използваш подходящи клещи за бързо въртене на съда и правилно разпространение на слоя калай. И не забравяй старите бакърени съдове не са подходящи за употреба в модерната кухня, тъй като при много високи температури калаят започва да се топи и се поема от храната.

*Пирустия – железен триножник или четириножник, който се слага на огнище под съдове за готвене

Гюм за мляко и менче за вода

Те седяха пред камината, потънали в мислите си. Пукането на съчките в огъня ги успокояваше. Пламъците хвърляха отблясъци по стените, а чашите с вино сякаш ги улавяха и отразяваха в рубиненочервени нюанси. Тя си спомни как започна всичко – от една мечта, която тлееше в душата ѝ от години, но някак си нямаше смелостта да я изрече на глас. Мечтата за къща на село.

Някъде там... на село

МЕЧТИТЕ ИМАТ ИМЕНА

живееха в хубав апартамент в един от столичните комплекси и нямаха нужда от жилище, но тя не си представяше, че ще остарее в този апартамент. Не искаше да е от онази категория градски хора, които ходят на пазар, купуват си вестник, слагат манджата да къкри на печката и стоят на балкона за разнообразие. Спомняше си времето, когато беше дете и тичаше из двора на къщата на баба си, и този спомен беше толкова жив и желан. Спомняше си и баба си, която имаше млад дух и вечно намираще какво да прави. В спомените ѝ беше и голямата круша петровка в градината, в чиито клони се сгушваше като врабче и похапваше жълтите ароматни плодове. Всичко това го нямаше в града, но го имаше някъде там на село.

Имот се избира със сърцето. Един ден си купи списание за къщите. После още и още броеве, докато с видяното в тях мечтата постепенно оживяваше. Мечтаната къща щеше да е в някое спокойно село близо до планина и със запазена природа. Щеше да е с големи прозорци, обърнати към море от зеленина. Сподели ентузиазизирано мечтата си със семейството, запали желание и в тях, и търсенето започна. Първо из обявите в интернет, после с брокери. Обикаляха селата и търсеха без резултат. Видяха десетки „тъжни къщи“. Къщи, построени от хора, които вече ги нямаше и чиито потомци ги бяха оставили да се рушат, и такива, започнати от собствениците като част от мечтите им, но поради недостиг на сили или финанси останали правени-недоправени. От цялото това обикаляне обикнаха селата, но не и тъжните къщи. Искаха своята къща от мечтите.

При един от поредните огледи пътят им минаваше през няколко села и брокерът предложи да се отбият да видят имот, в който обаче имало стара къща. Спонтанният отговор беше „не, не, щом има къща, по-добре да не се отбиваме“, но той настояваше – мястото било хубаво, а и отбивката е само 50 м, така че нямало да отнеме време. Мястото наистина беше очарователно, дори и обрасло във висока трева и бурени, а старата къща някак си се губеше в него. Спряха се и ги обгърнаха звуците на селото. Чуваха са само далечният лай на куче, кукуригане на петел и птича песен. Мина-

ха месеци, но в мислите си те се връщаха към това място. Започнаха да си се представят там. Взеха решение, обадиха се на брокера, за да оформят сделката, и така свързаха живота си със село Кондофрей.

Легендата. Селото е основано през 1235 година. Според легендата то носи името на рицаря конт Д' Оффре, който минал през България с войските на Балдуин като участник в четвъртия кръстоносен поход, а после служил при българските царе Калоян и Иван Асен II. Конт Д' Оффре е назначен за областен управител на Радомирско с цел да укрепя граничните райони, а след като отвоювал крепостта Градище, се установил за постоянно в нея. По-късно загива в тежка битка, като според легендата е погребан в Долната могила, недалеч от река Блато в землището на село Кондофрей.

Счита се, че Иван Вазов пръв открива в стари гръцки исторически хроники данни за живота и съдбата на конт д' Оффре. Поетът го прави герой в драмата си *Борислав* под името барон Кентофре. Конт д' Оффре е главен герой и в романа *Рицарят* на Вера Мутафчиева. Друга романтична история за живота на рицаря кръстоносец е разказана от писателя Методи Николов в романа *Странстваният рицар*.

В прегръдката на планината и на кръстопътищата на историята: Селото е сгушено в подножието на Колош – източният дял на Конявската планина. През Средновековието планината е била ту във византийска, ту в българска територия. На места личат останки от второстепенни и третостепенни римски пътища през Колош, от запад на изток, и до Беломорието. На връх Колош са намерени останки от римско светилище, строителна и битова керамика, монети от римската епоха и от времето на Йоан II Комнин.

До селото може да се стигне по няколко маршрута – чрез отбивката от магистрала Е-79 за селата Друган или Гълъбник, от Радомир (по пътя за Червена могила или през квартал *Върба*) и чрез отбивката от пътя за Кюстендил при село Извор. Кондофрей сега наброява по-малко от 200 жители, но може би именно заради това е все още един оазис на тишина и спокойствие.

Николай Калайков

Теория и практика на СКИТАНЕТО ПОД ЗВЕЗДИТЕ

Продължение от миналия брой

Манастирът, в който слезе Бог

Каменна обител сред сипеите на каменистата планина. Гледам снимките на това място и усещам как в мислите ми се промъкват някакви неежедневни копнежи, безкрайно далечни от сладката суета на ежедневието ми. Някой ден и аз ще стигна там, на ръба на пустинята, ще изкача пътеката сред камъните, ще пия от чая на домакините и ще поускам да не си тръгна. Историата на мястото е притча за нещата, които можем да направим през земния си път, а разказът на Николай е емоционален и изпълнен с обещания.

Манастирът Мар Муса Ел-Хабаш се намира недалеч от малкия сирийски град Небек, на около 80 километра северно от Дамаск и на 1320 метра над морското равнище. Построен е през 1058 година, а възстановяването му започва в 1982 година.

Другото познато име на обителта е *Манастирът на св. Моисей Абисински* и местната легенда разказва, че св. Моисей бил син на етиопски владетел, отказал да наследи короната, почестите и съкровищата, защото очите и душата му търсели единствено Божието царство. Той тръгнал по Египет, стигнал Светите места, после дошъл тук и заживял като отшелник. Завършил земния си път като мъченик.

В наши дни манастирът е необичаен, защото е нито женски, нито мъжки – в него живеят и мъже, и жени. Те се молят и работят заедно, но само жените спят в обителта. Мъжете прекарват нощта в построените в близост къщички.

... Пристигнахме в подножието на манастира вечерта – от магистралата към Дамаск, по 15-километровото асфалтирано отклонение до автобусната спирка в основата на извита пътека, по която се върви цял час. Идеята ни беше да спим в обителта, но бяхме дошли късно: табела уведомяваше пътниците, че „след 18 часа не е же-

лателно да се качвате в манастира, защото нарушавате спокойствието на живеещите в него“. А се оказа и че въжената линия, с която качват багажа нагоре по стръмния хълм, не работи.

Останахме да спим в автобусната спирка в подножието. Разпънахме си палатките, направихме си купон – музика, песни, танци... И по едно време, някъде към един часа след полунощ, едно момче се появи от мрака и много учтиво каза: „Може ли да ви помоля да бъдете малко по-тихи, защото горе се чува!“. Беше слязъл от манастира до долу, а после щеше да се изкачи обратно. Един час в посока! Толкова неудобно ни стана!

Сутринта се събудихме и гледаме – цялата долина в мараня, сякаш не е пустиня, а море. Качихме се горе и попаднахме точно по време на службата. Влязохме в църквата, а там – по чисто арабски маниер – наредени по пода възглавнички и дюшекълци. Поканиха ни да влезем и да се включим. Не знам как да нарека това, на което присъствахме, не беше литургия, по-скоро наподобяваше беседа. Вътре бе сумрачно, горяха свещи, ритуалите бяха много странни – съчетаваха източноправославни, католически и местни, арабски. Дрънкаха с едни странни сребърни кръстове със звънчета по тях... Човекът, който бе съградил манастира наново – отец Паоло, беше създал някаква симбиоза между всичко, което беше заварил, и онова, което беше донесъл със себе си. Литургията се водеше на сириак, източноарамейски диалект, един от първите, на които е преведена Библията, но самата беседа беше на френски. И само на моменти отецът правеше резюме на английски. Още с влизането ни попита откъде сме и когато казахме, че сме от България, прикани присъстващите: „Нека поздравим нашите приятели от България!“ Минахме и се поздравихме с всички.

След службата ни поканиха на закуска, почерпиха ни с чай. Заприказвахме се и тогава ни разказаха една от легендите за манастира. В IX век един египетски разбойник, от тези, дето прицкават пътниците по пътищата, насъбрал много грехове, изведнъж чул глас, че трябва да се покае. И той приел християнството и станал отшелник в една пещера в района. Там завършил живота си. Събрал дори поклонници, а след смъртта му следовниците му построили манастира – в началото като православен.

Горе, горе в планината

ЗА ИЗОСТАВЕНИТЕ СЕЛА И СВЕТЛИНКИТЕ,
КОИТО ВНЕЗАПНО СВЕТВАТ В ТЪМНОТО

Късна есен, 1000 м надморска височина. Сутрините тук са хладни, сланата се задържа дълго, а локвите край пътя имат хрупкава коричка. Пътищата са само черни – те се вият нагоре към високото, заобикалят изоставени махали и неокосени ливади. Тук-там по стръмното стоят наклонени купи сено, на отсрещния баир на планината – още няколко. И с къщите е така – на върха на планината има един-два покрива, отсреща си личат още две-три къщи, в ниското се различават очертанията на още няколко. Хората са още по-малко.

Трудно е да кажа кое е това село. Името не е тайна. Планината е Понор, част от Западна Стара планина –

на изток границите ѝ са очертани от река Искър, на запад стига до Петрохан. Но горе – по стръмното, границите между селата и махалите стават съвсем условни. Още по-трудно е да се каже къде започва едно село и къде свършва друго, къде изчезва трето село, което е отбелязано на картите. Тук географията непрекъснато се преплита с историята.

„Някога бяхме много хора, част от махалите вече са съвсем запустели“, казва Георги, който сочи надолу към гънките на планината. Там някъде, струпани на купчини, са били останалите къщи. Сега са останали само разпадащи се обори и крехки наклонени

постройки. Дядо Георги е единственият човек в тази част на планината. Пенсионер, който посреща тук пролетта и се старее да отложи до последно слизането в града. Старае се да се различава от обикновените вилджии, които идват през лятото за ден-два. Той е роден тук. И ако за някой човек е от значение дали първият сняг за тази година ще падне октомври или декември – това е Георги. За всички останали това е просто новина, повод за приказки. За Георги и неговите две-три котки, които сега безгрижно се излежават на шарената сянка, това е знак, че трябва да напуснат укреплението си. Тук предстоят няколко студени зимни месеци, където човешкото присъствие е по-скоро изключение.

Защо живее сам ли? Ами, познатата история – децата, които работят, внуците, които са поотраснали и жи-

Дядо Георги

Къща, която още се гържи

Баба от село Брезе

Крежка дървена порта, която прегражда пътя. Това не е знак за частен имот, а опит да се спрат дивите животни.

Стар, СОЛЕН ЦВЯТ

Кап Фере – едно рибарско селце, силно отдадено на океана, където единствено ти трябва чифт еспадрили, панамена шапка и колело...

В югозападния край на Франция, в историческата област Гаскония, наричана днес Акватания, се намира най-голямата в Европа гора от морска пиния. Сред нея се разполага дълбоко врязаният в Атлантическия океан нос Фере – провлак, разделящ океана от залива на Аркашон, и е същевременно вододел между знаменития курортен град Аркашон и селото Кап Фере.

Аркашон е град само на 150 години, когато на 2 май 1857 император Наполеон III подписва указ, който превръща дотогавашното рибарско селце с не повече от 400 жители в курортен център, който много бързо придобива популярност сред заможните предприемачи от Бордо и околностите. Силно препоръчаните морски бани в залива му носят сла-

вата и скоро градът се разраства и се превръща в един от трите най-стари курорта на Европа, заедно с Биариц и Довил.

По същото време тук се засажда и горите от морска пиния. Вид, който успява да се справя с похода на дюните върху червеникавата и торфена почва. Забележително е елегантното търпение на пиниите, сраснали съществуването си с пясъците на океана...

Една от най-големите забележителности тук природен феномен е най-голямата дюна на Европа – дюната Пилар, намираща се на южния бряг към Атлантическия океан, който води към залива на Аркашон. Дюната е дълга 3 км, 500 м широка и е висока 107 м в най-високата си част, но най-интересното е,

че всяка година пясъците ѝ завземат все по-голяма територия от брега и намаляват боровите гори с по пет метра ежегодно.

А точно от другата страна на залива се намира селото Кап Фере. Пълната противоположност на прочут курорт и истински пристан за всички ексцентрични и пъстри „птици“, бягащи от тривиалното и стандарта за летни преживявания. Животът в Кап Фере е като да оближеш пръстите си, след като си довършил бурканче с домашно сладко! От кайсии например, с потопена вътре съблазнително лъскава шушулка ванилия... Вкусът на Франция и прословутото ѝ „изкуство да се живее“. Живот спонтанен и лек, с аромат на простота, радост от живота и океан...

Най-интересното тук не е сътворено от хората. По-скоро съществува в невероятен синхрон с човешката дейност и цивилизацията без да изпитва особени влияния.

Колелото е най-верният и симпатичен транспорт тук. Всички карат велосипеди, така няма трафик, задръстване, няма замърсяване и шум, а спортуваш активно, независим си и можеш да изпиеш колкото искаш вино, стига да можеш да балансираш по обратния път през гората.

... Далечна гръмотевична буря, някъде съвсем наблизо, през гората от другата страна на носа се намира същинският океан. От другата страна на носа е само океанът с правата отдаденост на брега широко и равно отворен в Бискайския залив. Бурите се раждат там и често изневиделица бързите водни ветрове струпват облаци и сред ярко слънчевия ден се развихря дъждовна мъгла, но кропка и топла, познала доброто чувство на Гълфстрийм... Не е мрачно – просто вали...

Старият фар в центъра на селото.

...Стилът на селото не се е променил много през последните 50 години...

...Най-големият спектакъл тук са ефектите на светлината и настроенята на океана, безумно влюбен в Луната, неотменно следващ нейните посоки. Ниското море, високото море – така наричат французите прилива и отлива. По тези брегове на Атлантика можеш да наблюдаваш с дни едни от най-зрелищните фази на океанската вода...

ОПИТАЙ НЕЩО НОВО!

Сърфирай неограничено и говори свободно с най-малкия смартфон Nokia с M-Tel SURF&TALK!

M-Tel SURF & TALK XL

17⁹⁰
лв./мес.

NOKIA
Nokia 700

handy

mobi

Office 1 Superstore

TECHNOPOLIS

Цената на лизинг се отнася само за модела телефон при сключване на договор за тарифа M-Tel SURF&TALK XL за срок от 24 месеца. При достигане на месечно потребление от 2 GB скоростта за пренос на данни ще бъде намалена до 128 Kbps. Оскъпяване при покупка на лизинг: 3% ГПР. За повече информация: *88, www.mtel.bg и магазините на М-Тел, Хенди, Моби, Office 1 Superstore и Технополис.

**Библио.бг - платформа за електронни книги и
списания**

Чети каквото обичаш!

www.biblio.bg

